

Νίκος Βγέθης

Στην pandiera.gr έπεσε το μάτι μου σε δύο ενδιαφέρουσες αναρτήσεις.

Η πρώτη είναι ένα άρθρο του Πάνου Δαμέλου με τίτλο [“Στην ουσία του πολιτικού ζητήματος για την ANΤΑΡΣΥΑ: Να ενώσουμε την τάξη μας”](#) και μια ανάρτηση με σχολιασμένη την απάντηση του Τσίπρα σε ερώτηση του ΠΡΙΝ κατά τη συνέντευξη του στη ΔΕΘ ([“Ο Α. Τσίπρας απαντά σε ερώτηση του ΠΡΙΝ”](#)).

Κι οι δύο τοποθετήσεις (Δαμέλου και Τσίπρα) αλλά και τα σχόλια στην απάντηση του Τσίπρα προσπαθούν να σκιαγραφήσουν τη σύγχρονη “Αριστερή Πολιτική Πρόταση” μέσα από εναλλακτικές -όπως φαίνονται- πολιτικές προσεγγίσεις.

Δεν είναι τίποτα καινούριο. Αυτή η συζήτηση “βασανίζει” χρόνια την αριστερά.

Ο μεν Παν. Δαμέλος διακρίνει δύο εναλλακτικές πολιτικές γραμμές κι επιχειρηματολογεί υπέρ της μίας, ενώ ο Τσίπρας κάνει μια κάπως “διαφορετική προσέγγιση”. Περιληπτικά:

Η πρώτη “εναλλακτική” του Παν. Δαμέλου προκρίνει μια πολιτική γραμμή που -βασικά- “θα κρατήσει ζωντανές τις ιδέες και τη σημαία της επαναστατικής αριστεράς, κάνοντας κυρίως προπαγανδιστική και κινηματική δουλειά, αναγνωριζόμενο ως το πιο αγωνιστικό κομμάτι της αριστεράς”. Μια πολιτική γραμμή που θα επικεντρώνει στην ανάγκη επιβίωσης της επαναστατικής πρωτοπορίας και στην διάσωση των επαναστατικών ιδεωδών.

Η δεύτερη “εναλλακτική” του Παν. Δαμέλου (κι αυτή που ο ίδιος προσπαθεί να υπερασπιστεί) θεωρεί σαν πρώτη προτεραιότητα μιας επαναστατικής αριστεράς είναι “να ενώσουμε την εργατική τάξη και να οδηγήσουμε συνολικά την κοινωνία σε έναν άλλο δρόμο, ρήξεων με την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων και με το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα”. Φυσικά στην περίπτωση αυτή οι -όποιες- ρήξεις, θα συνιστούν τις αιχμές του δόρατος που θα προκρίνονται στο μαζικό κίνημα προς διεκδίκηση και θα πρέπει -ακριβώς για το λόγο αυτό- να ισορροπούν στα όρια του συστήματος για να μπορούν να τα διευρύνουν προς όφελος της κοινωνίας και του λαού.

Ο Τσίπρας -πρακτικά- μετασχηματίζει με έναν αυτόματο, αυθαίρετο και μεταφυσικό τρόπο τη “δεύτερη πρόταση” από πλαίσιο πάλης για το μαζικό κίνημα σε κυβερνητική πρόταση.

Δεν θέλει και πολύ σκέψη για να διαπιστώσει κανείς ότι η αναγκαία επαναστατική πολιτική δεν θα είναι μια από τις τρεις παραπάνω εναλλακτικές αλλά κι οι τρεις μαζί “δεμένες” με έναν συνεκτικό τρόπο!

Η πρώτη πρόταση του Παν. Δαμέλου δεν απέχει από το να σκιαγραφεί την αναγκαία ιδεολογική-θεωρητική-οραματική μάχη που πρέπει να διεξάγεται στο κίνημα, η δεύτερη περιγράφει την ουσία της “οικονομικής πάλης” κι η θέση Τσίπρα απλά μεταφέρει τον “οικονομικό αγώνα” στο κυβερνητικό πεδίο, κάτι που είναι θεωρητικά και λογικό κι αναγκαίο πολιτικό συμπλήρωμα, φτάνει να μη γίνεται με τον αυθαίρετο τρόπο που το κάνει ο ΣΥΡΙΖΑ.

Εάν στα τρία μπορούσε μια αριστερή πολιτική δύναμη να προσθέσει κι ένα σύνολο στόχων που να απαντάει στη λαϊκή απαίτηση για τη θεσμική δημοκρατική υπέρβαση των ορίων του αστικού πολιτικού συστήματος, θα έλεγα ότι το πάζλ θα έμοιαζε πλήρες.

Και τι δεν θα έδινά για να έβλεπα ένα αριστερό πολιτικό μέτωπο:

- να ζυμώνεται με την κοινωνία για όλα τα ιδεολογικά και θεωρητικά επαναστατικά ερωτήματα
- να πρωτοστατεί στον αγώνα για την υπεράσπιση και τη βελτίωση της καθημερινότητας των ανθρώπων
- να προωθεί θεσμούς άμεση συμμετοχής του συνόλου της κοινωνίας στη διαχείριση των κοινωνικών-κρατικών υποθέσεων μέσα από ένα γενικευμένο σύστημα εναλλαγής κληρωτών ελεγκτών
- να συμμετέχει ισότιμα στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό. Να μπορεί να εμπλακεί σε κυβερνητικές περιπέτειες (από τις οποίες θα “απεμπλέκεται” τάχιστα και δια τις βίας!) χωρίς να αφομοιώνεται

Δυστυχώς όμως η πραγματικότητα απέχει παρασάγγας από κάτι τέτοιο. Μια διαλεκτική ισορροπία και πληρότητα στην πολιτική δράση δεν έχει γίνει ποτέ δυνατή από καμία δύναμη της αριστεράς.

Πολιτικές ομάδες που προσπάθησαν να διατηρήσουν μια συνεπή και σταθερή ιδεολογική παρέμβαση κατρακύλησαν στο σεχταρισμό, οι προσπάθειες συγκρότησης “ελάχιστου προγράμματος δράσης” μπατάρισαν είτε προς το σεχταρισμό είτε προς το ρεφορμισμό και η αναφορά -και μόνο- του όρου “κυβερνητικό πρόγραμμα” προϋπέθετε την υποταγή και συνδυαζόταν πάντα με “υπόγειες” συμφωνίες με την άρχουσα τάξη.

Στο ίδιο έδαφος αναπτύχθηκε και -σχεδόν- κυριάρχησε στην “επαναστατική αριστερά” κι η ιδιόμορφη πολιτική τακτική που έγινε γνωστή σαν το δίπολο “σεχταρισμού-οπορτουνισμού”. Αυτή προέκυψε μέσα από την αδυναμία θεωρητικής τεκμηρίωσης του οικονομικού αγώνα από τη μια και λειτουργικής σύνδεσης των άμεσων στόχων πάλης με την επαναστατική προοπτική από την άλλη. Έτσι συντελέστηκε η πλήρης απόσπαση της ιδεολογικής δράσης από την πολιτική πρακτική. Με ιδιόμορφο τρόπο συνδυάστηκε ένας ιδεολογικός σεχταρισμός (που ικανοποιούσε συναισθηματικά τα επαναστατικά οράματα των μελών...) με ακραίες ρεφορμιστικές τακτικές στο συνδικαλιστικό πεδίο (αναγκαίες για τη διατήρηση της πολιτικής επιρροής).

Αυτή είναι -δυστυχώς- η ιστορική εμπειρία. Η επαναστατική αριστερά είτε έμεινε στη “γυάλα” είτε εξαγοράστηκε.

Το κακό στην αριστερά μεγεθύνθηκε από την “ιδεολογικοποίηση” αυτής της αδυναμίας.

Με ευθύνη -βασικά- των κάθε λογής ηγεσιών που μετέτρεψαν την αδυναμία τους σε αδυναμία του πολιτικού ρεύματος, η επαναστατική αριστερά αποποιήθηκε οριστικά της υποχρέωσής της να βρει το “νήμα” που θα συνδέει διαλεκτικά όλες τις πλευρές της δράσης της.

Οι λέξεις έχασαν το νόημά τους κι έμειναν να λειτουργούν μόνο διεγείροντας κατά Παβλώφ πολιτικά αντανάκλαστικά.

Το ΚΚΕ (κι όχι μόνο) εκπαιδεύει τους οπαδούς του στις λέξεις “κυβερνητικό πρόγραμμα” να διεγείρεται το

“αντιπορτουμιστικό” αντανakλαστικό, στο ΣΥΡΙΖΑ, όποιος λέει “αντι-ΕΕ” το “αντισεχταριστικό” αντανakλαστικό κοκ. Κάποτε, ακόμα κι η “άποψη” είχε αποκτήσει αρνητική χροιά (“ο σύντροφος έχει άποψη. Να διαγραφεί”).

Για το λόγο αυτό, σοβαρός διάλογος δε γίνεται. Τα σχόλια αναγνωστών στα πολιτικά κείμενα είναι αδιάψευστος μάρτυρας...

Όσο συντηρείται αυτή η κατάσταση, καμία πρόοδος δε μπορεί να συντελεστεί.

Τι πρέπει να γίνει;

Είναι φανερό, ότι η αδυναμία της επαναστατικής αριστεράς βρίσκεται μέσα στο πολιτικό της DNA. Ούτε τα “υποκειμενικά προσωπικά λάθη” ούτε “η επίθεση του καπιταλισμού που ολοένα εντείνεται” μπορούν να εξηγήσουν μια κατάσταση που έχει ιστορικά απόλυτη εφαρμογή. Η εκδοχή του μαρξισμού που κυριάρχησε στο επαναστατικό κίνημα έχει προφανώς θανάσιμες ατέλειες.

Μια καλή -λοιπόν- αρχή είναι να πιάσουμε το νήμα πάλι από την αρχή. Να αποκαθάρουμε τις λέξεις από τα πολιτικά αντανakλαστικά, να βάλουμε μπροστά μας καθαρά κι ολοκληρωμένα το πρόβλημα για να μπορέσουμε να ψηλαφίσουμε τις λύσεις.

Βασική προϋπόθεση για να μπορέσει κάποτε η επαναστατική αριστερά να ανταποκριθεί στα ιστορικά της καθήκοντα είναι να θέσει καθαρά μπροστά στα μάτια της τα ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσει. Να τα αποκαλύψει μέσα από τα ιστορικά συναισθηματικά φορτία που τα συσκοτίζουν και να ξεκαθαρίσει ότι αυτό το ιστορικό καθήκον πέφτει στους ώμους του συνόλου των ανθρώπων που την απαρτίζουν και δε μπορεί επουδενί να είναι πρόβλημα κάποιων ηγεσιών ή ιδεολογικών ελίτ.

aristeroblog.wordpress.com